

Energiebesparing, geliefd en genegeerd

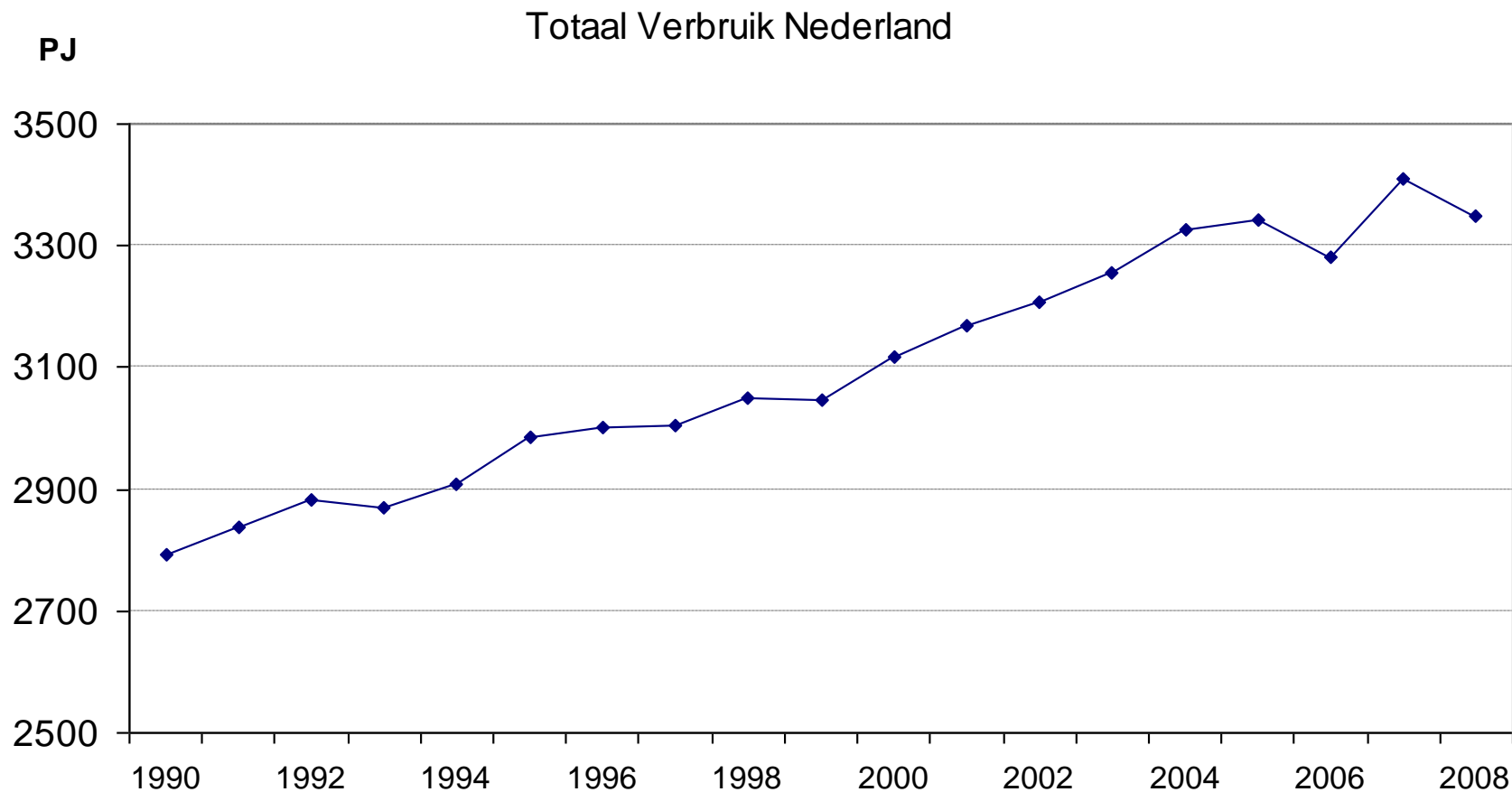
Colloquium Beleidsstudies
Piet Boonekamp, 28 oktober 2011

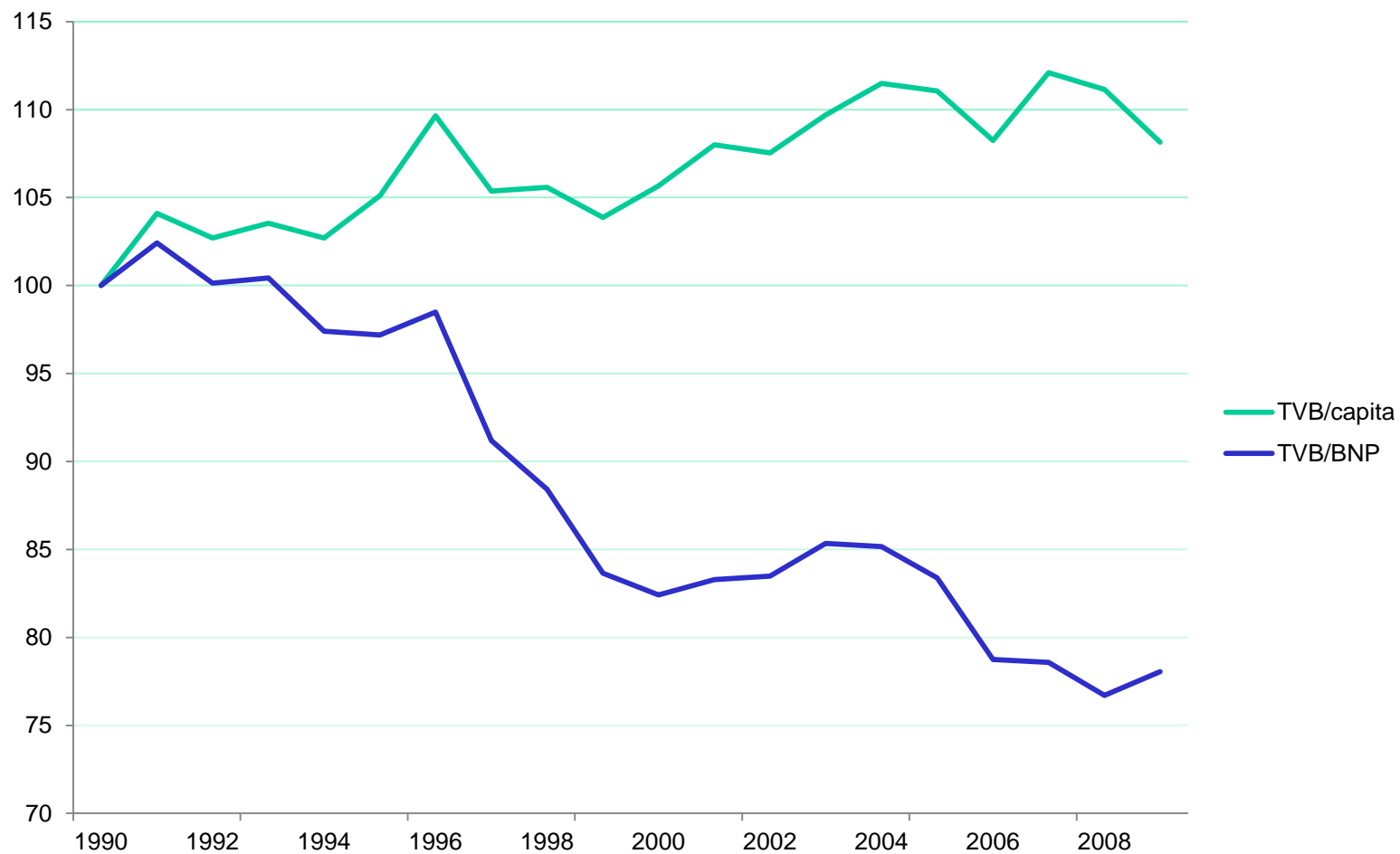
Aan de orde

- Verbruiktrends
- Wat is besparing
- Waarom besparen?
- Stimulering besparing
- Bereikte besparing
- Wat is (niet) bereikt
- Huidige/toekomstige energietrends

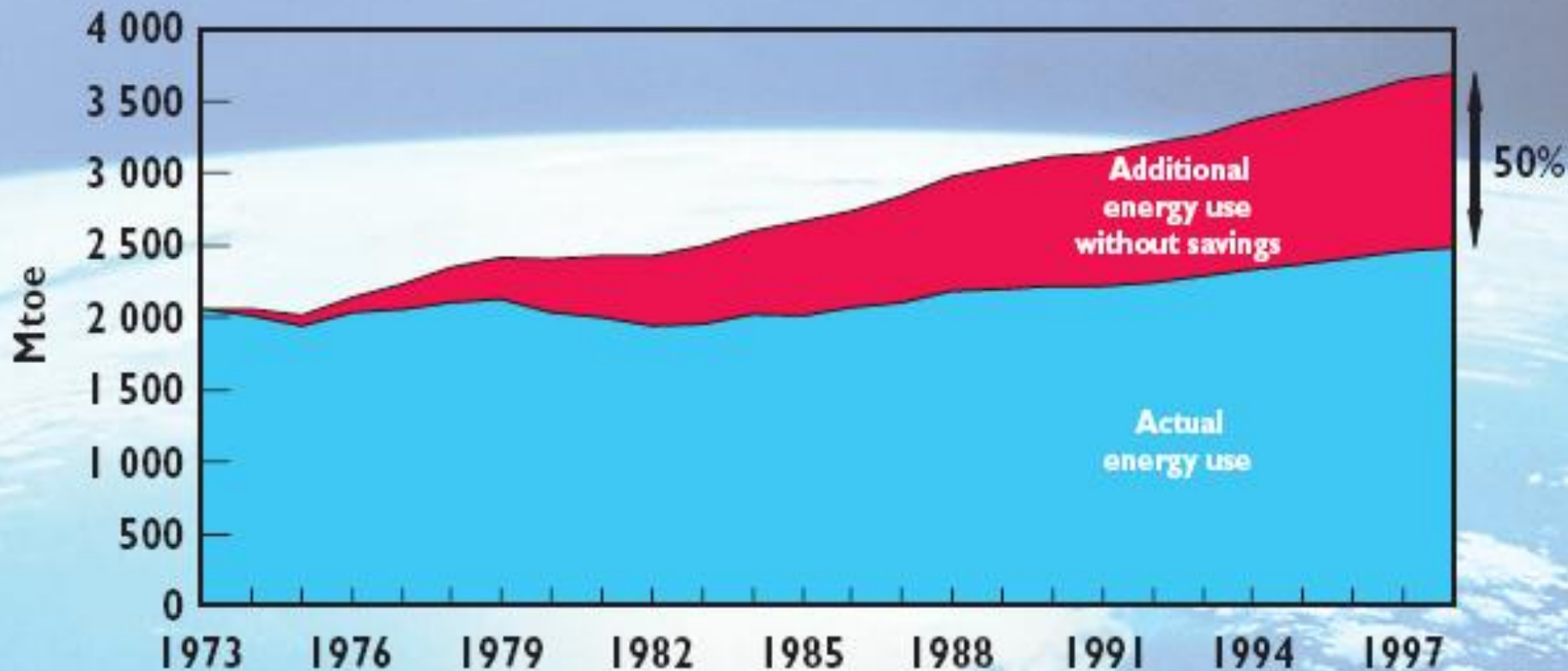
Verbruiktrends: Totaal verbruik Binnenland (TVB)

Verbruiktrends: energie-intensiteiten

Energietrends met/zonder besparing (OECD 1973-1998)

Wat is energiebesparing ?

Hetzelfde doen met minder energieverbruik

- Wel:
 - Technische maatregelen
 - Zuinig omgaan met energie
 - Systeem optimaliseren (afvalwarmte weer gebruiken)
- Niet:
 - Minder verbruik door economische crisis
 - Minder verbruik door verschuiving van energie-intensieve naar minder energie-intensieve activiteiten

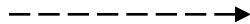
Waarom besparen: goed voor elk probleem en doel

Probleem

Beleidsdoel

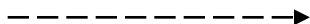
Oplossing

Aanbod
zekerheid

Betrouw-
baar

Hoge
kosten
energie

Betaal-
baar

Milieu
problemen

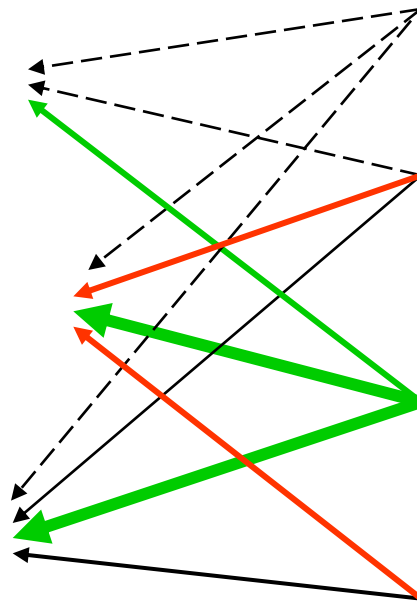
Schoon

Brandstof
substitutie

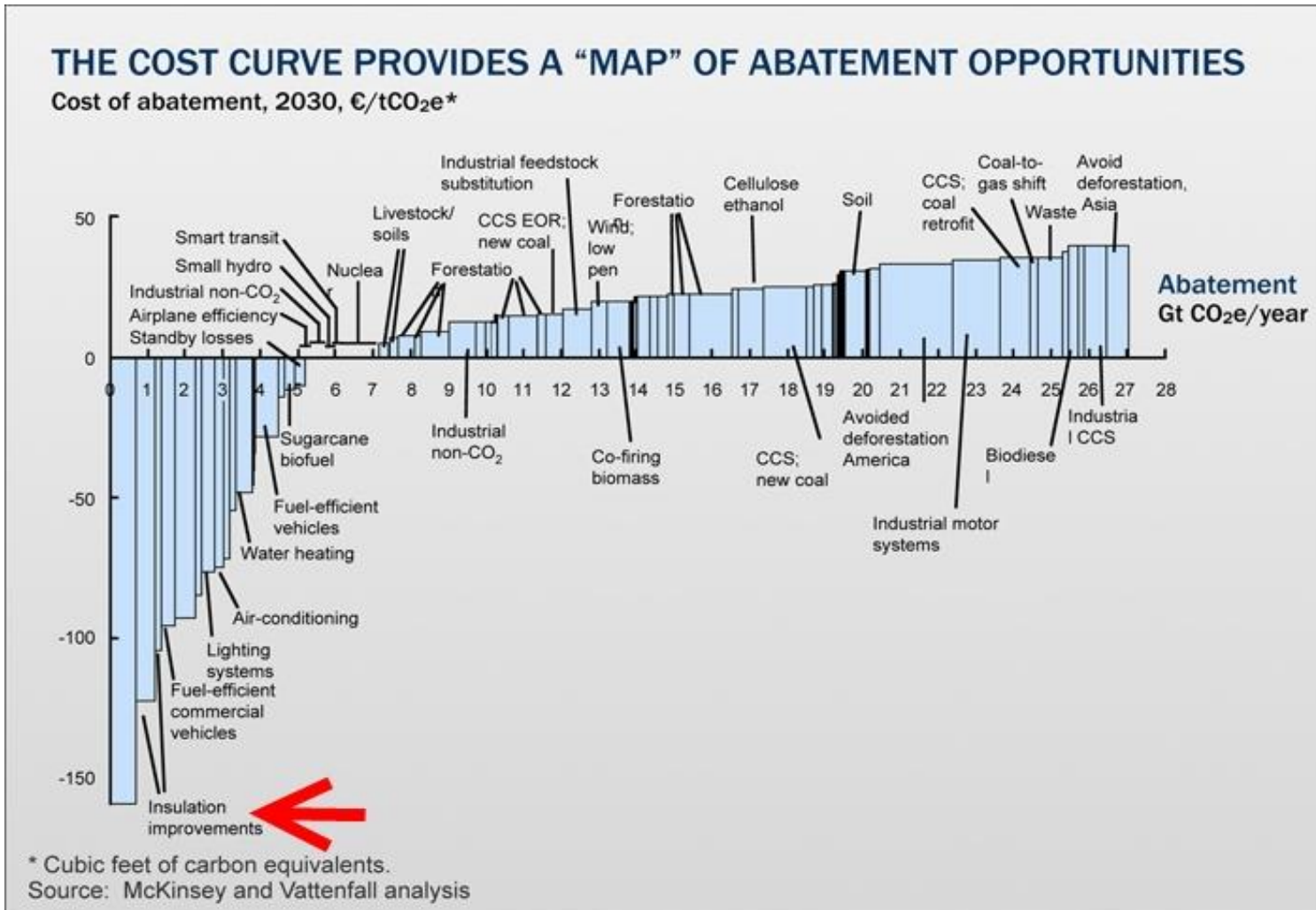
Hernieuwbare
energie

**Energie
besparing**

Emissie
technologie

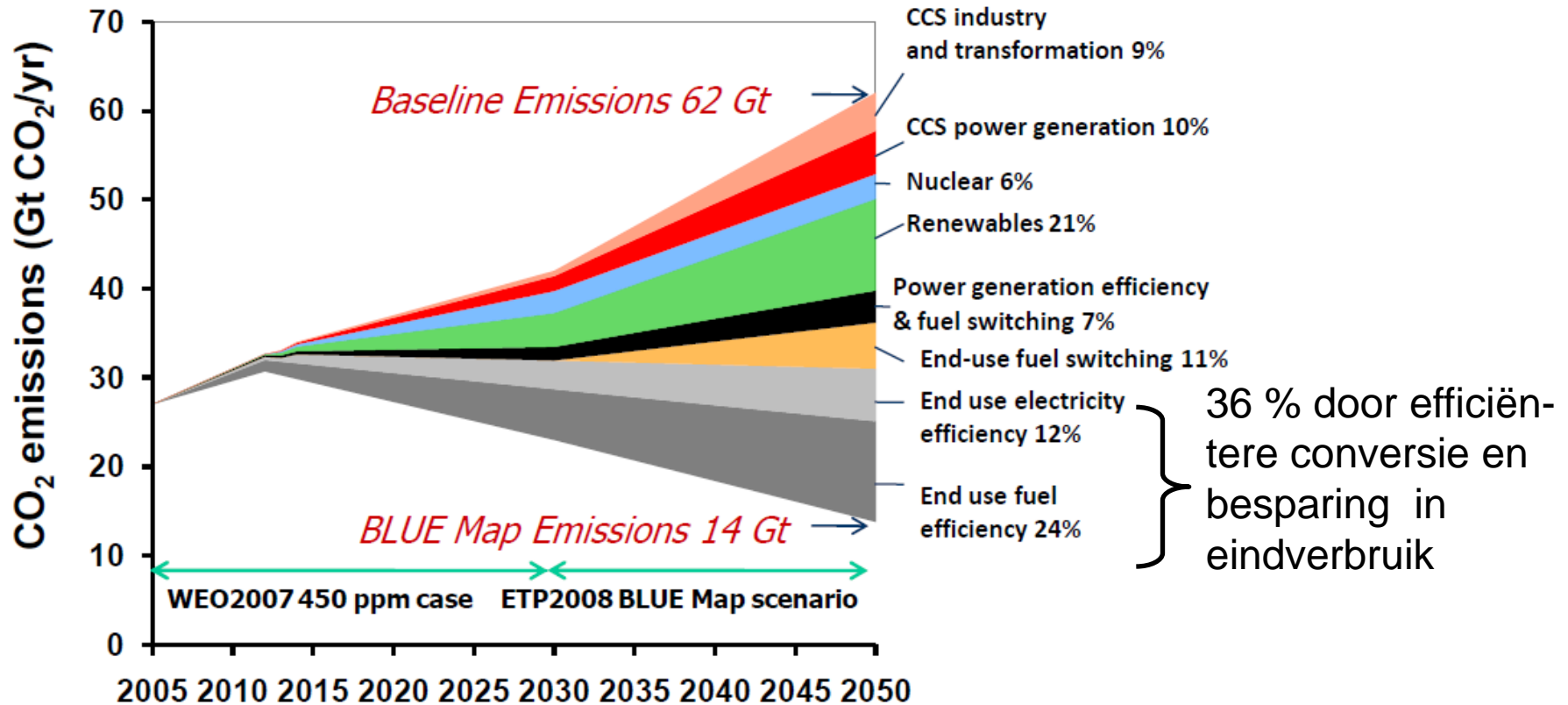

Waarom besparen: goedkoopste optie

Source:
ECF-2010

Waarom besparen: ook belangrijk op lange termijn

IEA 2008

Hoe wordt energiebesparing gestimuleerd?

Regulering:

- NL: EPC nieuwbouw, milieuvergunning
- EU: labels (gebouwen), efficiency normen (auto's en apparaten)

Financiële ondersteuning (subsidies en fiscale faciliteiten)

Energiebelasting en accijnzen

Anders:

- meerjaren afspraken
- voorlichting en advies
- duurzaam inkopen

Bepalen besparing: niet zichtbaar, wel aantoonbaar !

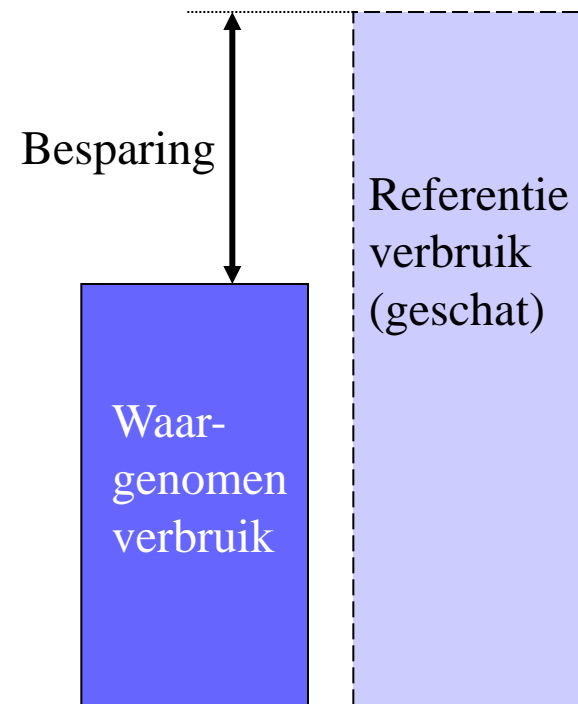
Wat we zien:

Energieverbruik op meter of rekening

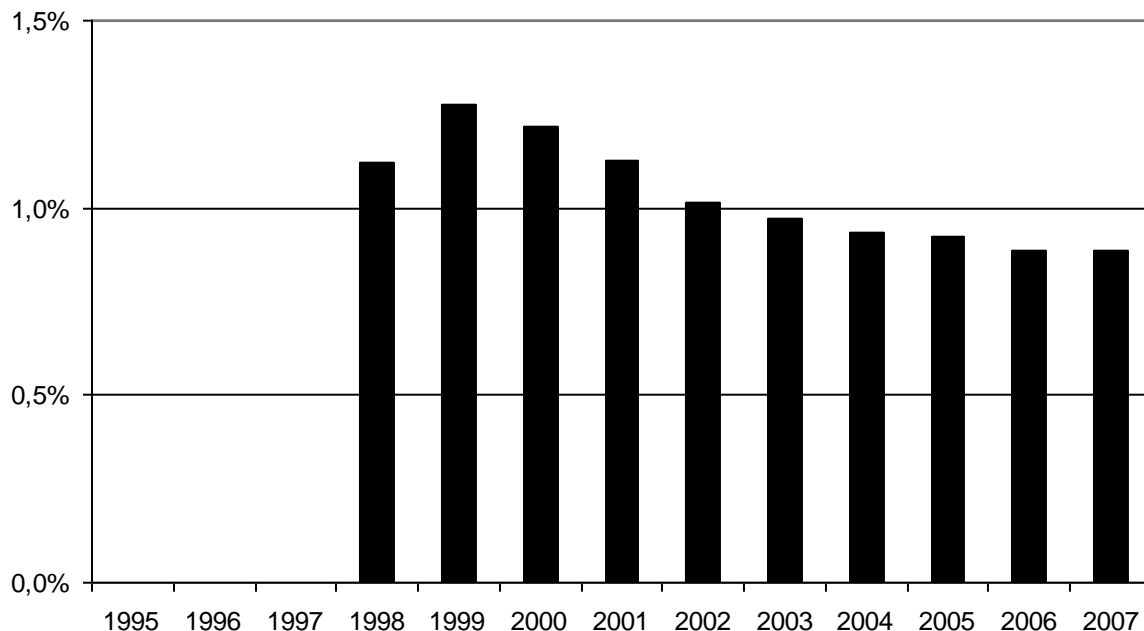
Wat we schatten:

Verbruik zonder besparingsmaatregel
(referentieverbruik)

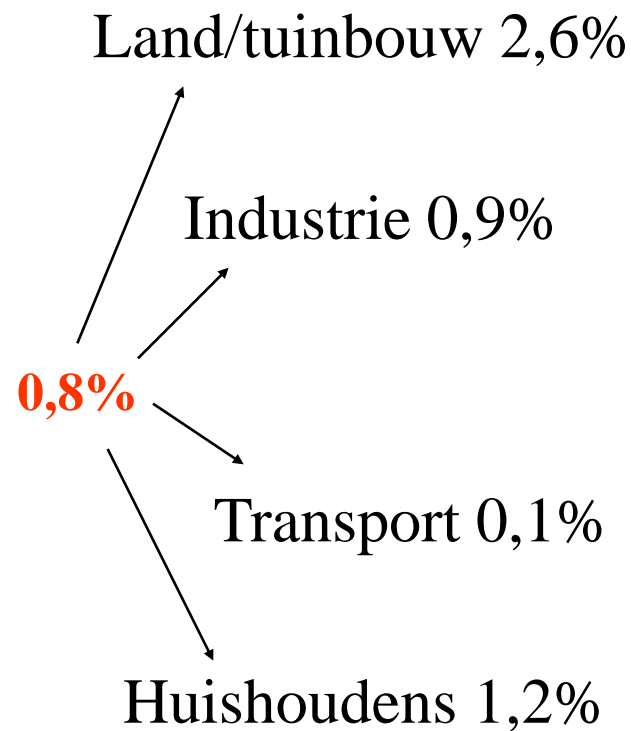
**Verschil = besparing = NIET
verbruikte energiedragers**

Bereikte besparing per sector en totaal (1995-2007)

■ PME: gemiddelde jaarlijkse besparing

Doelstellingen en gerealiseerde besparing

Doelstelling (per jaar):

- 1990-2010: 1,6%
- 1995-2020: 1,8%
- 2010-2020: toename naar 2% in 2020

ECN (PME):

- 1995-2004: 1,3%
 - 2000-2008: 1,0%
-
- ARK evaluatie:
 - Doelstellingen nooit gehaald
 - Minder beleid dan voorzien

Waarom besparen verbruikers niet?

- Opties niet beschikbaar
- Geen kennis van mogelijkheden
- Geen eigenaar/zeggenschap (split incentive)
- Natuurlijk moment voorbij
- Lager verbruik dan gemiddeld
- Niet gemotiveerd (financieel)
- Onzekerheid over besparing of opbrengst (energieprijzen)
- Geen vertrouwen in aanbieder besparingsoptie

- Rebound effect

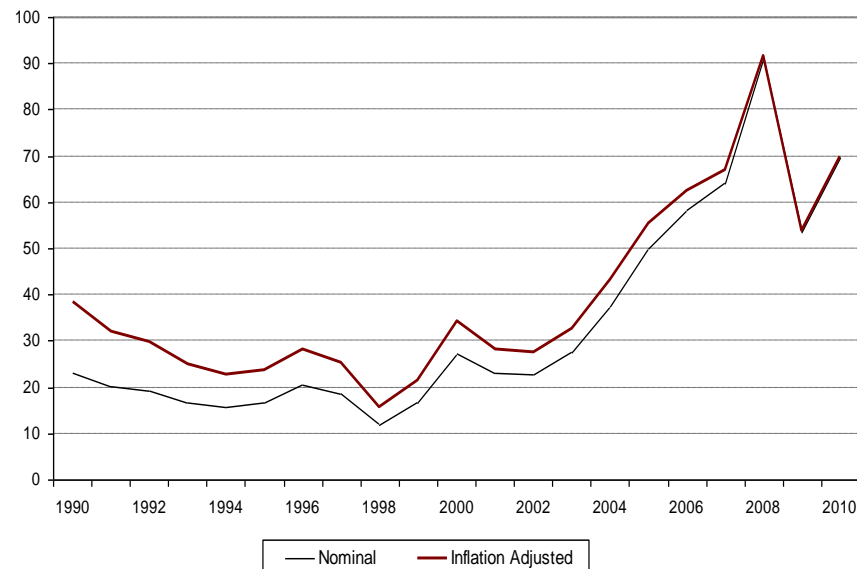
Waarom werkt beleid onvoldoende?

Nederland steeds meer afhankelijk van EU beleid

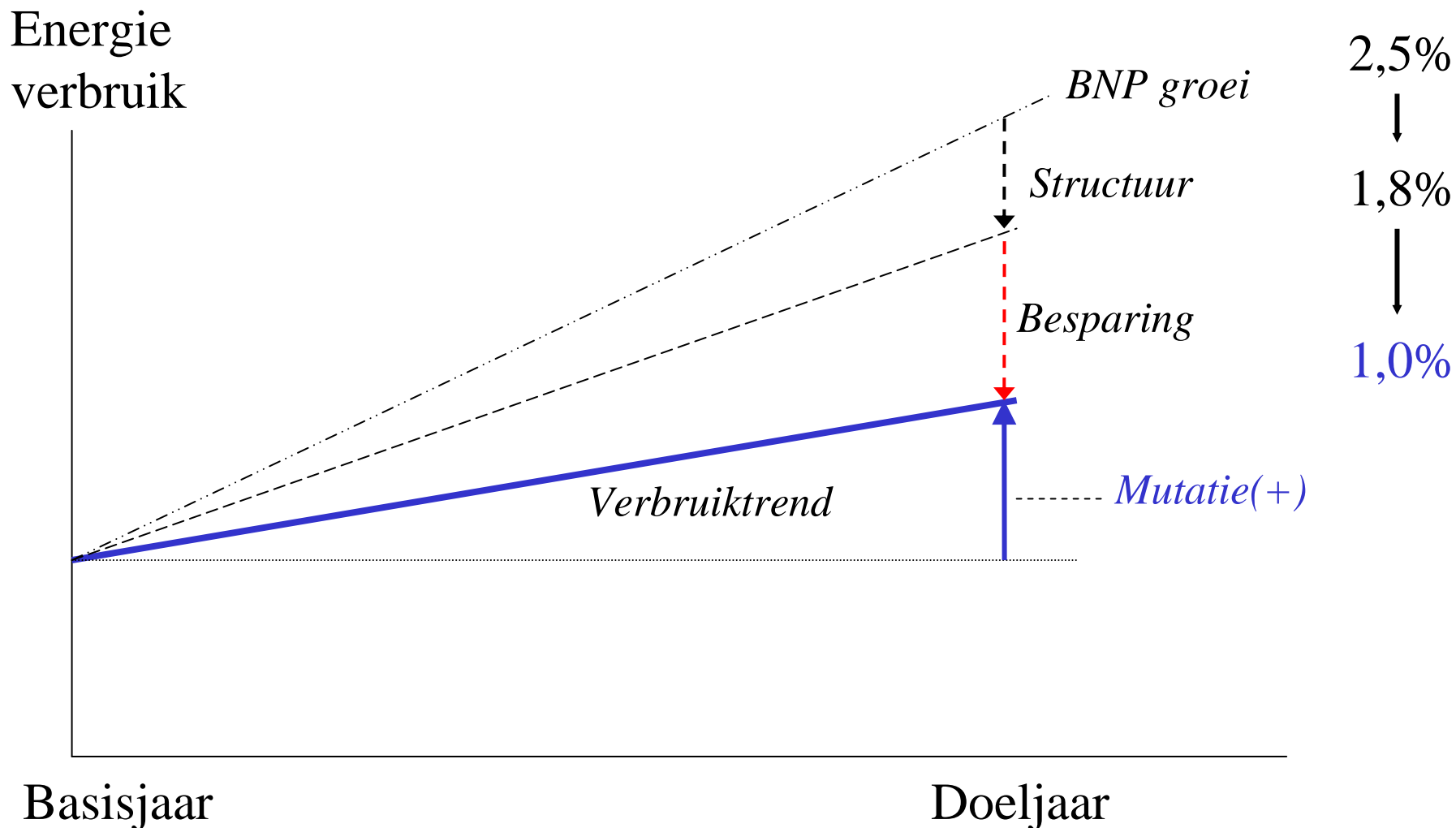
Fluctuerende energieprijzen
(hoger investeringsrisico)

Actoren op grotere afstand van overheid
(sociale woningbouw, distributiebedrijven)

Fluctuerende prioriteit in het beleid, mede door gebrek aan belangengroepen bij besparing

Huidig besparingsbeleid > minder toename verbruik

Vergaand besparingsbeleid

Maximaal beleid via EU:

- strenge verbruiksnormen voor energiesystemen
- 'bodem' in emissiehandel systeem, etc.

Structureel hoge energieprijzen

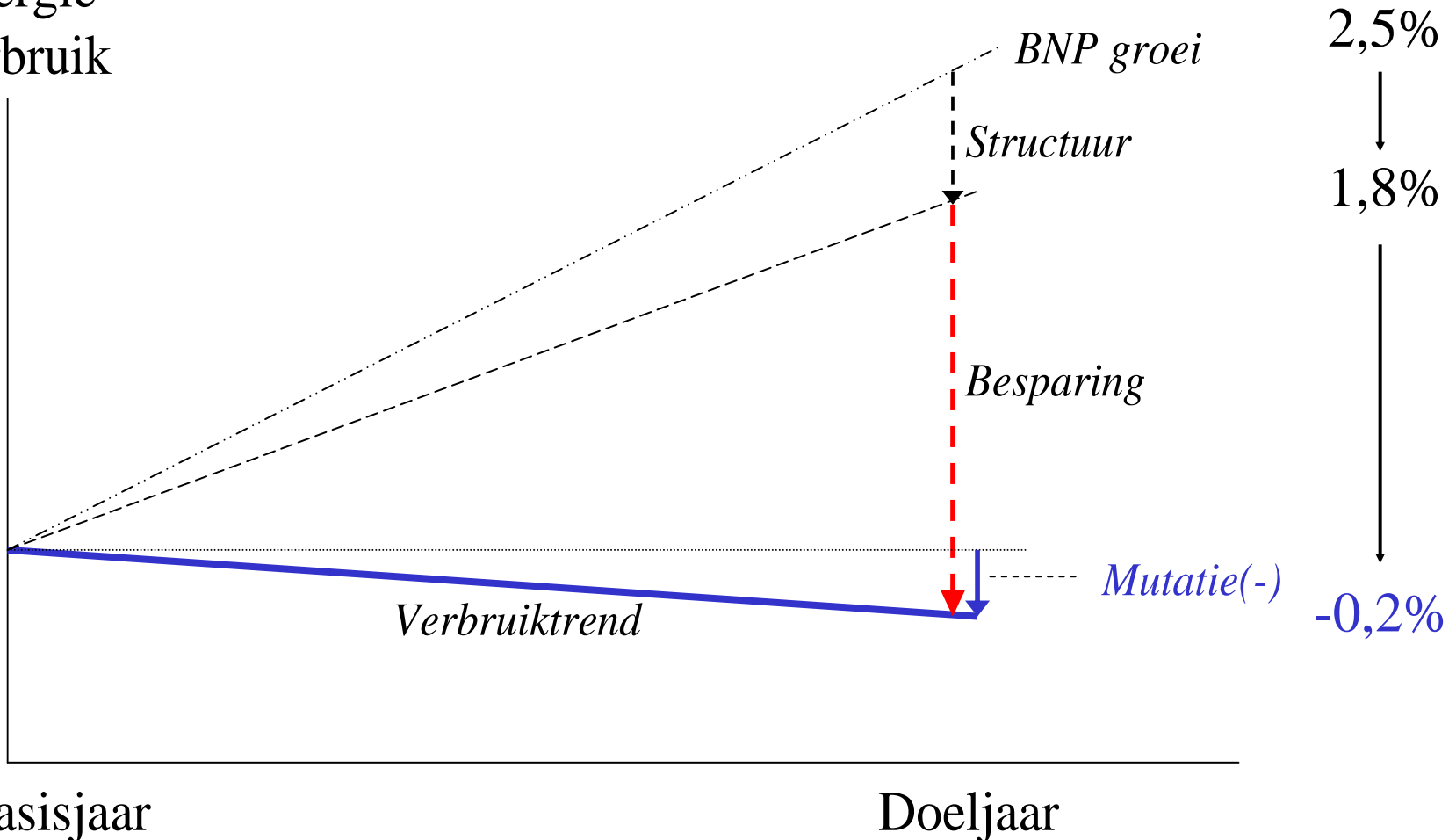
- energiebelasting koppelen aan olieprijs/loonkosten
- voorkomt ook nieuwe ontsparende trends

Verplichtingen i.p.v. subsidies en afspraken met actoren
(zie systemen in Frankrijk, Italie, UK, België, etc.)

Besparen als normale economische activiteit
(ESCO's, garanties, lease systemen, etc.)

Vergaand besparingsbeleid > afname verbruik

Energie
verbruik

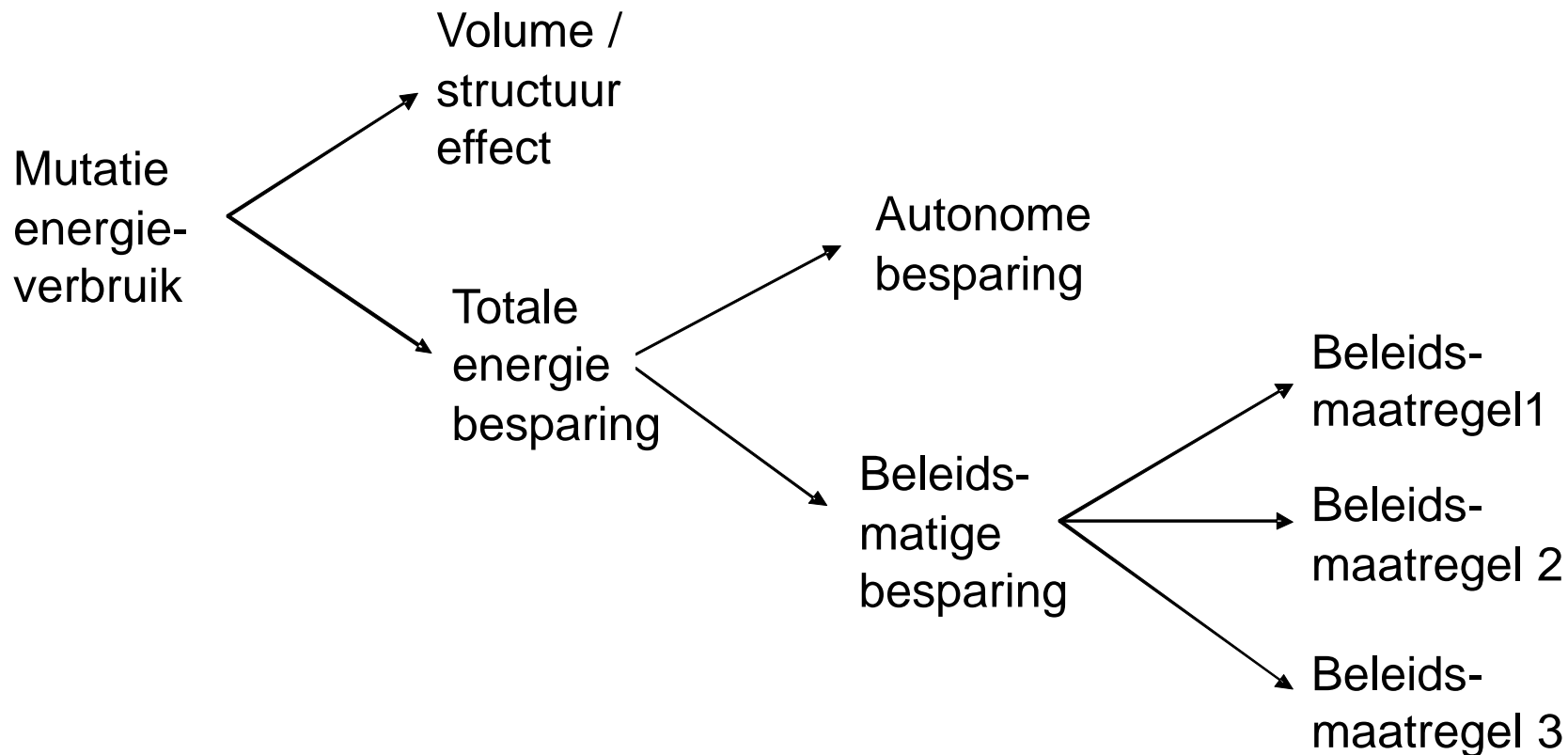

Basisjaar

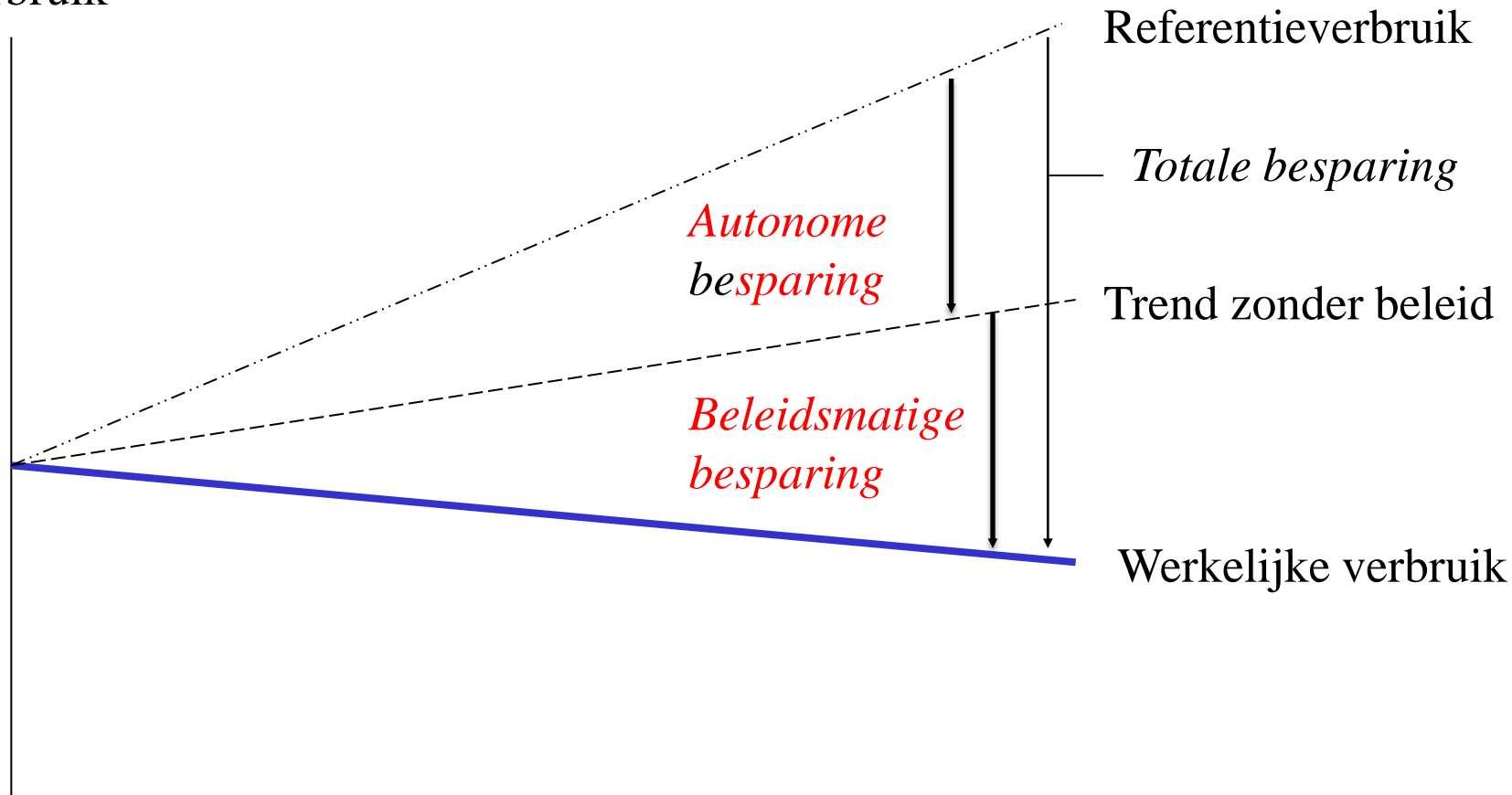
Doeljaar

APPENDIX (niet gepresenteerd)

Totale besparing en beleidsmatige besparing

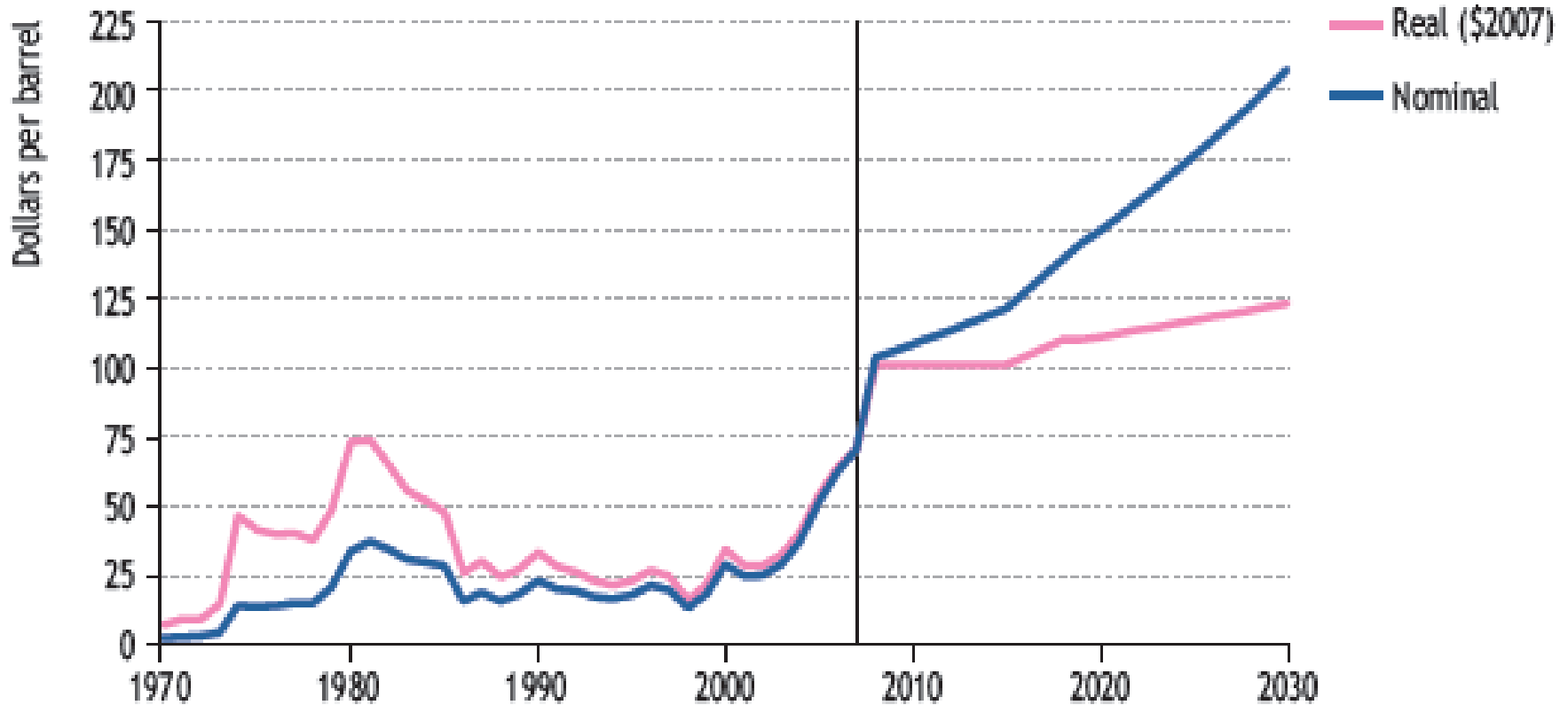
Energie
verbruik

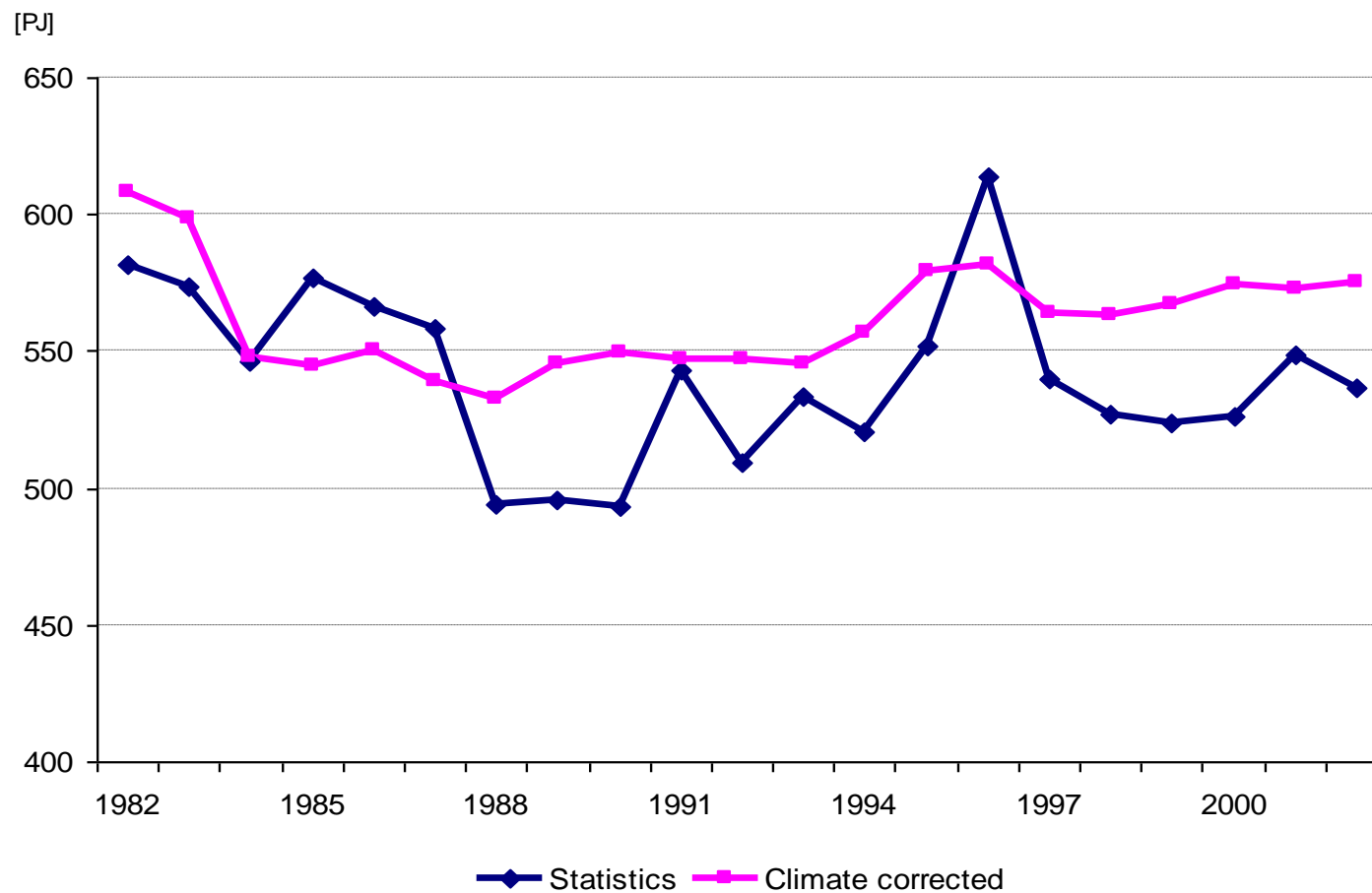
Basisjaar

Doeljaar

Figure 1.4 • Average IEA crude oil import price (annual data)

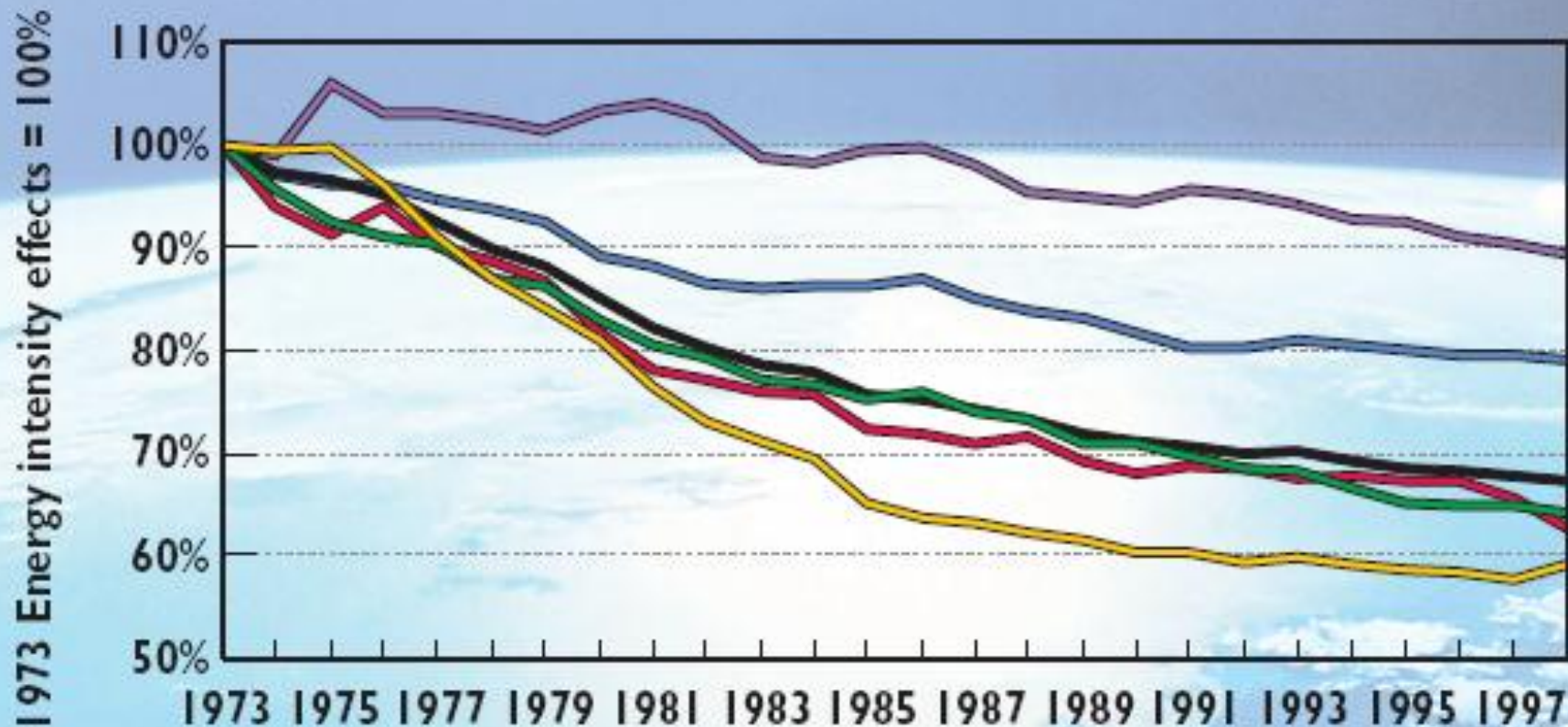

Verbruik Huishoudens met/zonder klimaatcorrecties

Waarom besparen verbruikers?

- Gewoonte
- Uitsparen kosten
- Sociale druk/jezelf profileren
- Regulering
- Anders (niet-energie redenen)

— Freight transport

— Passenger travel

— Total economy

— Service

— Households

— Manufacturing